YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

10 päivänä kesäkuuta 1999 *

Asiassa C-172/97,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään aluksi oikeudellinen pääneuvonantaja Richard B. Wainwright ja oikeudellisessa yksikössä toimiva kansallinen virkamies Jean-Francis Pasquier, avustajinaan asianajajat Nicole Coutrelis ja Stéphanie Ponsot, Pariisi, asiamiehinään sittemmin Richard B. Wainwright ja oikeudellisessa yksikössä toimiva kansallinen virkamies Olivier Couvert-Castéra, avustajanaan asianajaja Nicole Coutrelis, prosessiosoite Luxemburgissa c/o saman yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

kantajana,

vastaan

SIVU du plan d'eau de la Vallée du Lot, toiselta nimeltään **SIVU du pays d'accueil de la Vallée du Lot**, julkisoikeudellinen oikeushenkilö, kotipaikka La Canourgue (Ranska),

ja

Hydro-Réalisations SARL, yhtiö, kotipaikka Rodez (Ranska),

vastaajina,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

jossa Euroopan yhteisöjen komissio vaatii EY:n perustamissopimuksen 181 artiklan (josta on tullut EY 238 artikla) nojalla nostamassaan kanteessa, että vastaajat velvoitettaisiin palauttamaan 83 928 ecun suuruinen ennakko, jonka komissio oli maksanut "Plan d'eau sur le Lot. Intégration d'une microcentrale hydroélectrique basse chute dans le seuil" -nimisen hankkeen toteuttamista varten, sekä maksamaan tälle summalle 17.1.1991 lukien sopimusperusteista korkoa, jonka korkokanta on Euroopan raha-asiain yhteistyörahaston ecumääräisissä toimissaan soveltama korkokanta, joka julkaistaan kunkin kuukauden ensimmäisenä arkipäivänä, sekä Journal officiel de la République française -nimisessä julkaistussa asetuksessa vuosittain vahvistettua laillista korkoa 28.2.1993 lukien,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-P. Puissochet (esittelevä tuomari) sekä tuomarit J. C. Moitinho de Almeida ja C. Gulmann,

julkisasiamies: S. Alber,

kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 28.1.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on 2.5.1997 nostanut yhteisöjen tuomioistuimessa EY:n perustamissopimuksen 181 artiklan (josta on tullut EY 238 artikla) mukaisen välityslausekkeen nojalla SIVU (syndicat intercommunal à vocation unique) du plan d'eau de la Vallée du Lot -nimistä julkisoikeudellista oikeushenkilöä, joka on toiselta nimeltään SIVU du pays d'accueil de la Vallée du Lot (jäljempänä SIVU), ja Hydro-Réalisations SARL -nimistä yhtiötä (jäljempänä Hydro-Réalisations) vastaan kanteen, jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan velvoittamaan vastaajat palauttamaan 83 928 ecun suuruinen ennakko, jonka komissio oli maksanut "Plan d'eau sur le Lot. Intégration d'une microcentrale hydroélectrique basse chute dans le seuil" -nimisen hankkeen (Lot-jokeen rakennettava pieni vesivoimalaitos, joka käyttää hyväkseen vähäistä pudotuskorkeutta) toteuttamista varten, sekä maksamaan tälle summalle 17.1.1991 lukien sopimusperusteista korkoa, jonka korkokanta on Euroopan raha-asiain yhteistyörahaston ecumääräisissä toimissaan soveltama korkokanta, joka julkaistaan kunkin kuukauden ensimmäisenä arkipäivänä, sekä Journal officiel de la République française julkaistussa asetuksessa vuosittain vahvistettua laillista korkoa 28.2.1993 lukien.

2 Euroopan talousyhteisön puolesta toiminut komissio teki 6.12.1990 yhteisvastuullisesti toimineiden SIVUn ja Hydro-Réalisationsin (jäljempänä sopimuspuoli) kanssa sopimuksen nro HY 84/89 FR, jonka mukaan yhteisö sitoutui antamaan sopimuspuolelle taloudellista tukea, jonka vastikkeeksi sopimuspuoli sitoutui rakentamaan Lot-jokeen pohjapadon ja pienen vesivoimalaitoksen, joka käyttää hyväkseen vähäistä pudotuskorkeutta (jäljempänä sopimus).

3 Kyseinen tuki myönnettiin energia-alan esittelyhankkeiden ja teollisten koehankkeiden edistämisestä taloudellisen tuen avulla 20 päivänä joulukuuta 1985 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3640/85 (EYVL L 350, s. 29) nojalla.

4 Sopimuksen 4.3.2 kohdan mukaan sopimuspuolen on toimitettava kolmen kuukauden kuluessa sopimuksen allekirjoittamisesta ja sen jälkeen puolivuosittain selvitys töiden edistymisestä ja aiheutuneista kuluista.

5 Sopimuksen 9.1 kohdan mukaan "kumpikin sopimuspuoli voi irtisanoa sopimuksen päättymään kahden kuukauden kuluttua irtisanomisesta siinä tapauksessa, että liitteessä I olevaa työohjelmaa ei kannata enää jatkaa erityisesti siitä syystä, että edellä mainitun työohjelman tekninen tai taloudellinen epäonnistuminen tai hankkeen kustannusarvion liian suuri ylittyminen on nähtävissä". Tällaisen tapauksen varalta sopimuksen 9.3 kohdassa määrätään, että "jos komission maksamien määrien tarkastamisesta ilmenee, että komissio on maksanut sopimuspuolelle liikaa, sopimuspuolen on välittömästi palautettava komissiolle liikaa saatu määrä siitä päivästä laskettavine korkoineen, jona tämän sopimuksen kohteena olevat työt saatettiin loppuun tai keskeytettiin".

6 Sopimuksen 13 kohdan mukaan sopimuspuolet sitoutuvat "saattamaan Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ratkaistavaksi kaikki sopimuksen pätevyyttä, tulkintaa ja täytäntöönpanoa koskevat riidat"; 14 kohdan mukaan sopimukseen sovelletaan Ranskan lakia.

7 Sopimuksen liitteen I mukaan hankkeessa on viisi vaihetta (selvitys- ja menettelytapavaihe, tutkimus- ja koevaihe, töiden toteuttamisvaihe, vastaanotto- ja tarkastusvaihe sekä koekäyttöjen vaihe), joista kyseisessä liitteessä olevan taulukon 2 mukaan yhteisön taloudellista tukea voidaan myöntää vain kolmelle viimeksi mainitulle vaiheelle. Liitteen mukaan työt, jotka oli aloitettu 1.4.1990, oli saatettava päätökseen 31.7.1992.

8 Komissio maksoi 31.12.1990 sopimuksen liitteessä II olevan I.1.a kohdan mukaan sopimuspuolelle rahoitusosuutensa ennakkona 83 928 ecua, jonka sopimuspuoli sai käyttöönsä 17.1.1991.

9 Sopimuspuoli toimitti komissiolle 23.5.1991 ensimmäisen teknisen väliraportin ja kyseisen toimielimen muistutuksen johdosta 13.8.1991 taloudellisen raportin ajanjaksolta 1.4.1990—30.6.1991 eli töiden alkuvaiheesta. Koska sopimuspuolelle aiheutuneet menot liittyivät hankkeen kahteen ensimmäiseen vaiheeseen, komissio ei suorittanut uutta maksua.

10 Pyydettyään tämän jälkeen turhaan sopimuspuolelta teknisiä ja taloudellisia raportteja ajanjaksolta 1.7.—31.12.1991 komissio kehotti 7.10.1992 päivätyssä kirjeessään SIVUa toimittamaan sille raportit yhden kuukauden kuluessa ja ilmoitti, että jollei näin tapahdu, se ryhtyy mahdollisesti asianmukaisiin toimenpiteisiin sopimuksen voimassaolon suhteen.

11 SIVU ilmoitti 6.11.1992 komissiolle, että Lotin patoamishanketta oli muutettu muun muassa luonnonsuojeluyhdistysten esittämien huomautusten huomioon ottamiseksi ja että pienen vesivoimalaitoksen rakentamisesta oli luovuttu pohjapadon hyväksi. SIVU luopui tämän johdosta yhteisön taloudellisesta tuesta ja ilmoitti palauttavansa jo saamansa ennakon.

12 Komissio ilmoitti 18.11.1992 päivätyllä kirjeellään SIVUlle irtisanovansa sopimuksen sen 9 kohdan mukaisesti ja vaati SIVUa palauttamaan 83 928 ecun suuruisen ennakon kyseisen summan saamispäivästä laskettavine korkoineen. Komissio lähetti 8.12.1992 SIVUlle ennakon ja korkojen suuruisen maksuvaatimuksen, jonka eräpäivä oli 28.2.1993.

13 Koska SIVU ei maksanut tässä vaatimuksessa vaadittua määrää eikä niitä määriä, joita komissio vaati myöhemmissä 27.1.1994, 1.6.1994, 31.10.1994 ja 12.10.1995 lähettämissään ennakon palauttamista koskevissa vaatimuksissaan, komissio nosti tämän kanteen.

14 Komission kanne on annettu oikeassa järjestyksessä tiedoksi SIVUlle ja Hydro-Réalisationsille. SIVU ei ole vastannut siihen, kun taas Hydro-Réalisationsin pesänhoitaja ilmoitti yhteisöjen tuomioistuimelle, että Tribunal de commerce de Rodez'n 13.2.1992 tekemällä päätöksellä kyseinen yhtiö oli asetettu selvitystilaan ja että ei ollut mitään toiveita saada maksua etuoikeudettomille saataville.

15 Komissio katsoi, ettei kumpikaan vastaajista ollut antanut vastinetta määräajassa, minkä vuoksi se vaati yhteisöjen tuomioistuimelta yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklan 1 kohdan mukaisesti yksipuolista tuomiota.

16 Tältä osin on tosiaan todettava, että SIVU ja Hydro-Réalisations, jotka on haastettu oikeassa järjestyksessä, eivät ole antaneet määräajassa työjärjestyksen 40 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua vastinetta. Yhteisöjen tuomioistuimen on tällöin annettava yksipuolinen tuomio. Koska siitä, voidaanko kanne ottaa tutkittavaksi, ei ole epäilystä, yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä on työjärjestyksen 94 artiklan 2 kohdan mukaisesti vain tarkastaa, ovatko kantajan vaatimukset ilmeisen perusteltuja.

Sopimuksen irtisanominen ja ennakon palauttaminen

17 Sopimuksen 9.1 kohdan mukaan kummallakin sopimuspuolella on oikeus irtisanoa sopimus päättymään kahden kuukauden kuluttua irtisanomisesta siinä tapauksessa, että sopimuksen liitteessä I olevaa työohjelmaa ei enää kannata jatkaa.

18 Tältä osin on selvää, että SIVU ja Hydro-Réalisations ovat ilmoittaneet luopuvansa sellaisen pienen vesivoimalaitoksen rakentamisesta, joka käyttäisi hyväkseen vähäistä pudotuskorkeutta ja jonka ne olivat sitoutuneet toteuttamaan yhteisön taloudellisen tuen avulla. Niinpä komissio on perustellusti päätellyt, että

kyseistä työohjelmaa ei enää kannattanut jatkaa. On myös riidatonta, että komissio on sopimusehtojen mukaisesti ilmoittanut 18.11.1992 päivätyllä kirjeellään sopimuspuolelle päätöksestään irtisanoa sopimus.

19 Sopimuksen 9.3 kohdassa määrätään, että jos siinä tapauksessa, että sopimus irtisanotaan, komission maksamien määrien tarkastamisesta ilmenisi, että komissio on maksanut sopimuspuolelle liikaa, sopimuspuolen on välittömästi palautettava komissiolle liikaa maksettu määrä.

20 Komission toimittamista tiedoista ilmenee näiltä osin toisaalta, että 17.1.1991 sopimuspuoli oli saanut 83 928 ecun suuruisen ennakon, ja toisaalta, että sopimuspuolen suorittamat työt koskivat hankkeen I ja II vaihetta, joihin liittyviin menoihin ei sopimuksen liitteessä I olevan taulukon 2 mukaan voitu myöntää yhteisön tukea. Sopimuspuoli oli sitä paitsi ehdottanut 6.11.1992 päivätyssä kirjeessään, jossa se ilmoitti komissiolle luopuvansa pienen vesivoimalaitoksen rakennushankkeesta, maksavansa takaisin koko saadun ennakon.

21 Näin ollen komission esittämä ennakon palautusvaatimus on hyväksyttävä.

Korot

Sopimusperusteiset korot

22 Sopimuksen 9.3 kohdan mukaan sopimuspuolen on palautettava välittömästi komissiolle liikaa maksettu määrä korkoineen, jotka lasketaan päivästä, jona sopimuksen kohteena olevat työt saatettiin loppuun tai keskeytettiin. Sopimuksen

9.4 kohdan mukaan sovellettava korkokanta on Euroopan raha-asiain yhteistyörahaston ecumääräisissä toimissaan käyttämä, kunkin kuukauden ensimmäisenä arkipäivänä julkaistava korkokanta.

23 Komissio katsoo, että sillä on oikeus sopimusperusteisiin korkoihin 83 928 ecun suuruiselle summalle 17.1.1991 lukien eli siitä päivästä lukien, jona sopimuspuoli sai ennakon käyttöönsä. Komission mukaan on nimittäin niin, että vaikka sopimuspuoli suoritti töitä aina vuoden 1991 toukokuuhun asti, työt eivät koskeneet varsinaisesti pientä vesivoimalaitosta eivätkä siis suoraan sopimuksen kohdetta.

24 Komission kannekirjelmästä ilmenee tältä osin, että sopimuspuolen suorittamat työt koskivat I ja II vaihetta siinä hankkeessa, jonka se oli sitoutunut toteuttamaan. Sopimuksen 1 kohdassa, jossa määritellään sen kohde, kuitenkin todetaan, että sopimuspuoli sitoutuu toteuttamaan kyseisen hankkeen liitteessä I olevan työohjelman mukaisesti. Kyseisen liitteen mukaan nämä kaksi vaihetta samoin kuin kolme seuraavaa vaihetta ovat erottamaton osa sitä hanketta, josta on sovittu. Komissio ei näin ollen voi väittää, että hankkeen kahteen ensimmäiseen vaiheeseen kuuluvat työt eivät kuuluisi sopimuksen 9.3 kohdassa tarkoitettuun sopimuksen kohteeseen.

25 Tästä seuraa, että komission vaatimat sopimusperusteiset korot alkavat kertyä vasta siitä päivästä lukien, jona sopimuspuoli keskeytti työt. Komissio on tältä osin ilmoittanut kannekirjelmässään, että sopimuksen kohteeseen kuuluneiden töiden tekemistä jatkettiin 31.5.1991 saakka.

26 Näin ollen komissiolla on oikeus saada sopimuksen 9.3 kohdan mukaiset korot vasta 31.5.1991 lukien.

Lailliset korot

27 Sopimusperusteisten korkojen lisäksi komissio katsoo olevansa oikeutettu SIVU:lle esitetyn maksuvaatimuksen eräpäivästä eli 28.2.1993 lähtien viivästyskorkoon, jonka korkokannan suuruus määritellään vuosittain Journal officiel de la République française julkaistavalla asetuksella.

28 Ranskan siviililain 1153 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa: "Tietyn summan maksamista koskevan velvoitteen täyttämisen viivästymisen vuoksi syntyneen vahingon korvaamiseksi on aina pelkästään maksettava laillisen korkokannan mukainen korko, jollei kauppaa ja vakuuksia varten erikseen toisin säädetä. Sopimuksen sopimuspuolet voivat kuitenkin poiketa näistä säännöksistä esimerkiksi sopimalla erilaisesta korkokannasta.

29 Kansallisten tuomioistuinten omaksuman tulkinnan mukaan laillisia viivästyskorkoja ei ole oikeutta saada samanaikaisesti sopimusperusteisten korkojen lisäksi. Nämä viimeksi mainitut korot, jotka kertyvät aina siihen saakka, kun maksettava summa maksetaan, on jo tarkoitettu korvaamaan vahinko, joka velkojalle on aiheutunut kyseisestä summasta saatavan tuoton saamatta jäämisestä.

30 Koska komissiolla jo on oikeus sopimuksen 9 kohdan mukaiseen sopimusperusteiseen korkoon, sen esittämä vaatimus laillisista koroista on hylättävä.

31 Viittaus ecuun on tietyistä euron käyttöön ottamiseen liittyvistä säännöksistä 17 päivänä kesäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1103/97 (EYVL L 162, s. 1) 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti korvattava viittauksella euroon siten, että yksi ecu vastaa yhtä euroa.

32 Edellä esitetyn johdosta SIVU ja Hydro-Réalisations on velvoitettava yhteisvastuullisesti maksamaan komissiolle 83 928 euron suuruinen summa sopimusperusteisine korkoineen, jotka lasketaan 31.5.1991 lukien aina velan täysimääräiseen maksuun asti.

Oikeudenkäyntikulut

33 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut SIVUa ja Hydro-Réalisationsia korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska olennainen osa vaatimuksista on ratkaistu komission hyväksi, SIVU ja Hydro-Réalisations on velvoitettava yhteisvastuullisesti korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) SIVU du plan d'eau de la Vallée du Lot, toiselta nimeltään SIVU du pays d'accueil de la Vallée du Lot, ja Hydro-Réalisations SARL velvoitetaan yhteisvastuullisesti maksamaan Euroopan yhteisöjen komissiolle

83 928 euroa sopimusperusteisine korkoineen, jotka lasketaan 31.5.1991 lukien aina velan täysimääräiseen maksuun asti.

2) **Muilta osin kanne hylätään.**

3) **SIVU du plan d'eau de la Vallée du Lot, toiselta nimeltään SIVU du pays d'accueil de la Vallée du Lot, ja Hydro-Réalisations SARL velvoitetaan yhteisvastuullisesti korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Puissochet Moitinho de Almeida Gulmann

Julistettiin Luxemburgissa 10 päivänä kesäkuuta 1999.

R. Grass

kirjaaja

J.-P. Puissochet

kolmannen jaoston puheenjohtaja